IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 22 Issue 02 IYUL 2026

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILARNING KREATIV FIKRLASH QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH METODLAR

Egamberganova Yorqinoy Ollabergan qizi
Nukus davlat pedagogika instituti Ellikqal'a fakultetida
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 3-bosqich talabasi
yorqinoyegamberganova06@gmail.com
+998970152706
Orcid: 0009 0003 1816 381X
https://doi.org/10.5281/zenodo.21358001

Annotatsiya

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ (ijodiy) fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari, samarali metod hamda usullari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida 2 ta umumta'lim maktabining 2-4-sinf o'quvchilari ishtirokida pedagogik tajriba-sinov ishlari o'tkazildi, muammoli ta'lim, loyihalash metodi, o'yin texnologiyalari va interfaol topshiriqlar tizimining o'quvchilar ijodiy tafakkuriga ta'siri o'rganildi. Olingan natijalar tajriba guruhida kreativ fikrlash ko'rsatkichlarining nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada yuqori bo'lganini ko'rsatdi. Maqola yakunida boshlang'ich ta'lim amaliyoti uchun aniq tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, kreativ fikrlash, ijodiy qobiliyat, muammoli ta'lim, loyiha metodi, pedagogik texnologiya, tafakkur rivojlanishi, interfaol metodlar.

1. KIRISH

Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti nostandart vaziyatlarda tez va samarali qaror qabul qila oladigan, yangi g'oyalarni yarata oladigan, muammolarga ijodiy yondasha oladigan shaxslarni talab qiladi. Bunday shaxsni voyaga yetkazish jarayoni esa maktabgacha va boshlang'ich ta'lim bosqichidanoq boshlanadi, chunki aynan shu davrda bolaning tafakkur tuzilmalari, xayolot, mustaqil fikrlash va nostandart yechim topish ko'nikmalari eng jadal shakllanadi.

Kreativ fikrlash — bu shaxsning muayyan muammoni hal qilishda odatiy bo'lmagan, o'ziga xos, samarali va amaliy jihatdan qimmatli g'oyalarni yarata olish qobiliyatidir. U faqat badiiy ijod bilan cheklanmaydi, balki matematik masalalarni yechishda, tabiiy fanlarni o'rganishda, kundalik hayotiy vaziyatlarni tahlil qilishda ham namoyon bo'ladi.

Xalqaro va milliy ta'lim tizimlarida so'nggi yillarda 'XXI asr ko'nikmalari' (4C: Critical thinking, Creativity, Communication, Collaboration) tushunchasi keng qo'llanilmoqda. O'zbekiston Respublikasida Xalq ta'limi tizimini isloh qilish bo'yicha qabul qilingan me'yoriy hujjatlarda ham o'quvchilarning tanqidiy va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Shu bilan birga, amaliyotda boshlang'ich sinf o'qituvchilari ko'pincha an'anaviy, reproduktiv (takrorlovchi) metodlarga tayanib qolishadi, bu esa o'quvchilarning ijodiy salohiyatini to'liq ochib berishga to'sqinlik qiladi.

Muammoning dolzarbligi shundan iboratki, boshlang'ich ta'lim amaliyotida kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metodlar tizimli va ilmiy asoslangan holda qo'llanilmayapti. Ko'plab o'qituvchilar ijodiy topshiriqlarni faqat qo'shimcha, ixtiyoriy mashg'ulot sifatida qabul qiladi, natijada bu jarayon tasodifiy va samarasiz kechadi.

1.1. Muammoning ilmiy-nazariy tahlili

Kreativlik muammosi psixologiya va pedagogika fanida uzoq tarixga ega. J. Gilford o'zining intellekt strukturasi nazariyasida 'divergent fikrlash' tushunchasini kiritib, uni kreativlikning asosiy ko'rsatkichi sifatida belgiladi. E. Torrens divergent fikrlashni o'lchash uchun maxsus testlar tizimini ishlab chiqdi, unda ravonlik (fluency), moslashuvchanlik

(flexibility), originallik (originality) va ishlab chiqish (elaboration) kabi mezonlar asosiy o'rin tutadi.

L.S. Vigotskiyning madaniy-tarixiy nazariyasiga ko'ra, bolaning ijodiy tasavvuri uning ijtimoiy tajribasi va faoliyati asosida shakllanadi, ya'ni kreativlik tug'ma xususiyat emas, balki maqsadli pedagogik ta'sir natijasida rivojlanadigan sifatdir. Bu qoida boshlang'ich ta'limda kreativ fikrlashni rivojlantirish metodikasini ishlab chiqishning nazariy asosini tashkil etadi.

Vatandosh olimlardan R.Mavlonova, N.Egamberdiyeva, B.Xoliqberdiyev kabi tadqiqotchilar boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy tafakkurni rivojlantirishning didaktik shart-sharoitlari, o'yin va loyiha faoliyatining rolini o'rgangan. Biroq bu tadqiqotlarda aniq metodlarning samaradorligini miqdoriy tahlil qilish, ularni zamonaviy interfaol texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish masalasi yetarlicha yoritilmagan, bu esa ushbu tadqiqotning ilmiy yangiligini belgilaydi.

Shuningdek, F.Bitlston (Beetlestone) o'zining 'Creative Learning' asarida ijodiy o'qitishni alohida fan yoki mavzu emas, balki barcha fanlarni qamrab oluvchi umumiy pedagogik yondashuv sifatida ko'rib chiqadi. Uning fikricha, o'qituvchining o'zi ijodiy fikrlash namunasini ko'rsatmasa, o'quvchidan ijodkorlik talab qilishning ma'nosi yo'q. Bu qarash boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligiga alohida talab qo'yadi — o'qituvchi nafaqat tayyor metodikani qo'llovchi, balki dars jarayonida bevosita ijodiy muhit yaratuvchi shaxs bo'lishi kerak.

Kreativ fikrlashni rivojlantirish masalasi, shuningdek, bola shaxsining emotsional-irodaviy sohasi bilan ham chambarchas bog'liq. Ko'plab tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, xato qilishdan qo'rqish, tanqid qilinish xavotiri o'quvchining erkin fikr bildirishiga to'sqinlik qiladi. Shu sababli sinfda psixologik xavfsizlik muhitini yaratish kreativlikni rivojlantirishning zaruriy shartlaridan biri hisoblanadi. Bu jihat ushbu tadqiqotda ham alohida e'tiborga olindi va tajriba guruhida 'xato qilish mumkin' tamoyiliga asoslangan muloqot uslubi joriy etildi.

1.2. Tadqiqotning maqsadi va vazifalari

Tadqiqotning maqsadi — boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishning samarali pedagogik metodlarini aniqlash, ularni tajriba-sinov asosida asoslash va amaliyotga tatbiq etish bo'yicha ilmiy-metodik tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

- ❖ kreativ fikrlash tushunchasining mohiyatini va tarkibiy komponentlarini nazariy jihatdan tahlil qilish;
- ❖ boshlang'ich sinflarda qo'llaniladigan ijodiy fikrlashni rivojlantiruvchi metodlar tizimini aniqlash va tavsiflash;
- ❖ tanlangan metodlarning samaradorligini aniqlash uchun pedagogik tajriba-sinov ishini tashkil etish;
- ❖ tajriba natijalarini statistik tahlil qilish va ularga tayangan holda amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot gipotezasi sifatida quyidagi taxmin ilgari surildi: agar boshlang'ich ta'lim jarayonida muammoli topshiriqlar, loyihalash faoliyati, o'yin texnologiyalari va ochiq turdagi (bir nechta to'g'ri javobga ega) topshiriqlar tizimli ravishda qo'llanilsa, o'quvchilarning divergent fikrlash ko'rsatkichlari (ravonlik, moslashuvchanlik, originallik) sezilarli darajada oshadi.

2. TADQIQOT METODLARI

2.1. Tadqiqot dizayni va ishtirokchilar

Tadqiqot 2025-2026 o'quv yilida Bo’ston shahridagi ikkita umumta'lim maktabining 2- va 3-sinf o'quvchilari ishtirokida olib borildi. Tadqiqotda jami 84 nafar o'quvchi qatnashdi, ular tasodifiy tanlov asosida ikki guruhga ajratildi: tajriba guruhi (42 nafar o'quvchi) va nazorat guruhi (42 nafar o'quvchi). Tajriba guruhida ijodiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan maxsus metodlar tizimi qo'llanildi, nazorat guruhida esa an'anaviy dars metodikasi saqlab qolindi.

Tadqiqot uch bosqichda amalga oshirildi: dastlabki diagnostika (constatatsiya) bosqichi, shakllantiruvchi (formativ) bosqich va yakuniy nazorat bosqichi. Dastlabki bosqichda ikkala guruhning boshlang'ich kreativlik darajasi aniqlandi, formativ bosqichda 12 hafta davomida tajriba guruhida maxsus metodlar tatbiq etildi, yakuniy bosqichda esa ikkala guruhning natijalari qayta o'lchandi va qiyoslandi.

2.2. Diagnostika vositalari

O'quvchilarning kreativ fikrlash darajasini o'lchash uchun E.Torrensning ijodiy fikrlashni baholash testi (Torrance Tests of Creative Thinking, boshlang'ich sinf o'quvchilariga moslashtirilgan varianti) hamda o'qituvchilar tomonidan tuzilgan mualliflik topshiriqlar to'plamidan foydalanildi. Baholash quyidagi to'rtta asosiy mezon bo'yicha olib borildi:

- ❖ Ravonlik (fluency) — berilgan vaqt ichida yaratilgan g'oyalar soni;
- ❖ Moslashuvchanlik (flexibility) — g'oyalarning turli kategoriyalarga tegishliligi, fikrlash yo'nalishlarining xilma-xilligi;
- ❖ Originallik (originality) — javoblarning nostandartligi, kam uchraydigan yechimlar ulushi;
- ❖ Ishlab chiqish darajasi (elaboration) — g'oyaning batafsil, mukammal ishlab chiqilganligi.

Har bir mezon 0 dan 10 ballgacha baholandi, umumiy kreativlik indeksi to'rtta ko'rsatkichning o'rtacha qiymati sifatida hisoblab chiqildi.

2.3. Tajriba guruhida qo'llanilgan metodlar

Metodlarni tanlashda ularning bir-birini to'ldirishi, turli xil kreativlik komponentlariga (ravonlik, moslashuvchanlik, originallik, ishlab chiqish) ta'sir qilishi hamda boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh xususiyatlariga mosligi asosiy mezon sifatida olindi. Har bir dars uch bosqichdan iborat qilib rejalashtirildi: motivatsion kirish (qiziqarli savol yoki vaziyat orqali diqqatni jalb qilish), asosiy ijodiy faoliyat (tanlangan metod asosida mustaqil yoki guruhli ish) va reflektiv yakunlash (o'quvchilarning o'z g'oyalarini taqdim etishi va bir-birini baholashi).

Formativ bosqichda tajriba guruhida quyidagi pedagogik metodlar tizimli ravishda, haftasiga kamida 3 marta qo'llanildi:

1) Muammoli ta'lim metodi.

O'quvchilarga tayyor javobi bo'lmagan yoki bir nechta yechimga ega bo'lgan muammoli vaziyatlar taqdim etildi (masalan: 'Agar sinfimizda stollar bo'lmasa, darsni qanday tashkil qilamiz?'). O'quvchilar kichik guruhlarda muhokama qilib, o'z yechim variantlarini taqdim etishdi.

2) Loyihalash (proyekt) metodi.

O'quvchilar 2-3 haftalik davr ichida kichik ijodiy loyihalar (masalan, 'Kelajakdagi maktabim', 'Mening ixtirom') ustida ishladilar, bu jarayonda mustaqil izlanish, g'oyani vizual va og'zaki taqdim etish ko'nikmalari shakllantirildi.

3) Didaktik va rolli o'yinlar.

'Nima uchun?', 'Agar... bo'lsa', 'Yangi ism ber' kabi o'yinlar orqali o'quvchilarning tez va erkin fikrlash, assotsiatsiya qurish qobiliyati rivojlantirildi.

4) Ochiq turdagi (divergent) topshiriqlar.

Bitta to'g'ri javobi bo'lmagan, ko'p variantli yechimga ega topshiriqlar (masalan, 'doira shaklidagi predmetlarni imkon qadar ko'proq sanab bering' yoki 'gazetani necha xil usulda ishlatish mumkin?') muntazam ravishda dars tarkibiga kiritildi.

5) Beyinstorming (miya hujumi) texnikasi.

Kichik guruhlarda berilgan mavzu bo'yicha tanqidsiz, erkin g'oyalar yig'ish mashqlari o'tkazildi, so'ngra g'oyalar tahlil qilinib, eng qiziqarlilari tanlab olindi.

2.4. Ma'lumotlarni tahlil qilish usuli

To'plangan miqdoriy ma'lumotlar statistik dasturlar (Excel, SPSS) yordamida qayta ishlandi. Guruhlar o'rtasidagi farqning ishonchliligini aniqlash uchun Styudent t-mezoni (t-test) qo'llanildi, ehtimollik darajasi $p<0,05$ bo'lganda farq statistik jihatdan ishonchli deb hisoblandi.

Miqdoriy ma'lumotlarga qo'shimcha ravishda sifat tahlili ham amalga oshirildi: har bir darsdan so'ng o'qituvchilar kuzatuv daftarchasiga o'quvchilarning faolligi, savol berish tezligi va g'oyalarni himoya qilish ko'nikmalari haqida qayd yozib borishdi. Bu ikki xil (miqdoriy va sifat) ma'lumotlarning birgalikda tahlil qilinishi natijalarning ishonchliligini oshirish uchun xizmat qildi.

3. NATIJALAR

Dastlabki diagnostika bosqichida ikkala guruh o'rtasida kreativ fikrlash ko'rsatkichlari bo'yicha statistik jihatdan ishonchli farq aniqlanmadi ($p>0,05$), bu guruhlarning boshlang'ich holati taqqoslanadigan ekanligini tasdiqladi.

3.1. Dastlabki va yakuniy natijalarning qiyosiy tahlili

12 haftalik formativ ta'sirdan so'ng o'tkazilgan yakuniy diagnostika quyidagi natijalarni ko'rsatdi (1-jadval).

Ko'rsatkich	Tajriba guruhi (dastlab)	Tajriba guruhi (yakunda)	Nazorat guruhi (dastlab)	Nazorat guruhi (yakunda)
Ravonlik	5,2	8,1	5,4	6,0
Moslashuvchanlik	4,8	7,6	5,0	5,6
Originallik	4,1	7,3	4,3	4,9
Ishlab chiqish	4,6	7,0	4,7	5,3
Umumiy indeks	4,7	7,5	4,85	5,45

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, tajriba guruhida umumiy kreativlik indeksi 4,7 balldan 7,5 ballgacha, ya'ni 59,6 foizga oshgan, nazorat guruhida esa ushbu ko'rsatkich atigi 12,4 foizga oshgan. Eng katta o'sish 'originallik' mezoni bo'yicha kuzatildi (78 foizga o'sish), bu esa qo'llanilgan metodlarning aynan nostandart fikrlashni rag'batlantirishga yo'naltirilganligi bilan izohlanadi.

Styudent t-mezoni bo'yicha hisoblash natijalari tajriba va nazorat guruhlari o'rtasidagi yakuniy farqning statistik jihatdan yuqori ishonchli ekanligini ko'rsatdi ($t=6,84$; $p<0,001$), bu esa qo'llanilgan pedagogik metodlar tizimining samaradorligini tasdiqlaydi.

3.2. Metodlar bo'yicha samaradorlik tahlili

O'qituvchilar kuzatuvi va o'quvchilar faoliyatini video yozib olish orqali tahlil natijasida qaysi metodlar qaysi ko'rsatkichga ko'proq ta'sir qilgani aniqlandi (2-jadval).

Metod	Eng ko'p ta'sir ko'rsatgan komponent	O'quvchilar faolligi (%)
Muammoli ta'lim	Moslashuvchanlik, ishlab chiqish	82%
Loyihalash metodi	Ishlab chiqish, originallik	76%
Didaktik/rolli o'yinlar	Ravonlik	94%
Ochiq turdagi topshiriqlar	Ravonlik, moslashuvchanlik	88%
Beyinstorming	Originallik	85%

Natijalar shuni ko'rsatdiki, o'yin texnologiyalari o'quvchilar faolligini eng yuqori darajada ta'minlagan (94%), biroq originallik ko'rsatkichini rivojlantirishda beyinstorming va loyihalash

metodlari yetakchilik qilgan. Bu holat turli metodlarning bir-birini to'ldiruvchi tarzda, majmuali qo'llanilishi zarurligini ko'rsatadi.

3.3. So'rovnoma natijalari

Tajriba yakunida o'tkazilgan so'rovnomaga ko'ra, tajriba guruhidagi o'quvchilarning 89 foizi ijodiy topshiriqlarni bajarishdan zavq olganini, 81 foizi esa endi kundalik hayotda ham 'boshqacha yechim' izlashga harakat qilishini bildirdi. O'qituvchilarning fikricha, o'quvchilarning savol berish faolligi, xatolardan qo'rqmasdan fikr bildirish darajasi ham sezilarli oshgan.

4. MUHOKAMA

Olingan natijalar tadqiqot boshida ilgari surilgan gipotezani to'liq tasdiqladi: muammoli ta'lim, loyihalash, o'yin texnologiyalari va ochiq turdagi topshiriqlarning tizimli qo'llanilishi boshlang'ich sinf o'quvchilarining kreativ fikrlash ko'rsatkichlarini sezilarli darajada oshiradi.

Bu natijalar J. Gilford va E. Torrens tomonidan ilgari surilgan divergent fikrlash nazariyasi bilan mos keladi — ravonlik, moslashuvchanlik va originallik ko'rsatkichlarining barchasi maqsadli mashqlar ta'sirida oshishi mumkinligi amaliy tarzda tasdiqlandi. Shuningdek, natijalar L.S.Vigotskiyning kreativlik ijtimoiy-pedagogik faoliyat natijasida rivojlanadi, degan qoidasini ham tasdiqlaydi: nazorat guruhida ham tabiiy o'sish kuzatilgan (chunki bola umuman rivojlanib boradi), biroq bu o'sish maqsadli pedagogik ta'sir ko'rsatilgan tajriba guruhidagidan sezilarli darajada past bo'ldi.

Tadqiqot natijalarining amaliy ahamiyati shundaki, o'yin texnologiyalari o'quvchilar faolligini oshirishda eng samarali vosita bo'lsa-da, originallik kabi chuqurroq kreativlik ko'rsatkichlarini rivojlantirish uchun beyinstorming va loyihalash kabi murakkabroq, mustaqil izlanishga asoslangan metodlar zarur ekanligi aniqlandi. Bu — o'qituvchilarga bir xil metodga tayanib qolmasdan, metodlar majmuasini maqsadga muvofiq tanlash lozimligini ko'rsatadi.

Alohida ta'kidlash joizki, tajriba davomida o'qituvchilarning o'zi ham ma'lum darajada 'ijodiy fikrlash uslubi'ga o'tishga majbur bo'ldi — tayyor javob berish o'rniga savol berish, o'quvchini mustaqil izlanishga yo'naltirish kabi kasbiy ko'nikmalar shakllandi. Bu holat kreativlikni rivojlantirish nafaqat o'quvchi, balki o'qituvchi shaxsi uchun ham rivojlantiruvchi jarayon ekanligini ko'rsatadi. Shuningdek, ota-onalar bilan o'tkazilgan suhbatlarda ko'plab ota-onalar farzandlarining uyda ham 'nostandart savollar' bera boshlaganini, kundalik narsalarga yangicha nuqtai nazardan qarashga harakat qilayotganini ta'kidlashdi — bu esa maktabda shakllangan ko'nikmaning oilaviy muhitga ham ko'chganidan dalolat beradi.

4.1. Tadqiqotning cheklovlari

Ushbu tadqiqotning bir qator cheklovlari mavjud. Birinchidan, tadqiqot faqat ikkita maktab va cheklangan sonli o'quvchilar (84 nafar) doirasida o'tkazildi, bu natijalarni butun mamlakat miqyosida umumlashtirish imkonini cheklaydi. Ikkinchidan, formativ ta'sir muddati (12 hafta) uzoq muddatli samaradorlikni to'liq baholash uchun yetarli emas — kreativlik ko'rsatkichlarining barqarorligini aniqlash uchun uzoqroq muddatli kuzatuv (masalan, bir necha o'quv yili) talab etiladi. Uchinchidan, baholash asosan test va kuzatuv natijalariga tayangan, bu esa ma'lum darajada subyektivlik xavfini keltirib chiqarishi mumkin.

4.2. Amaliy tavsiyalar

Tadqiqot natijalariga asoslanib, boshlang'ich ta'lim amaliyoti uchun quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

- ❖ dars jarayoniga har haftada kamida 2-3 marta ochiq turdagi (bir nechta yechimga ega) topshiriqlarni kiritish;
- ❖ fan dasturlariga mos ravishda kichik hajmdagi loyiha ishlarini rejalashtirish va o'quvchilarni mustaqil taqdimot qilishga o'rgatish;
- ❖ o'qituvchilar uchun muammoli ta'lim texnologiyasi bo'yicha malaka oshirish seminarlarini tashkil etish;

❖baholash tizimida faqat to'g'ri javobni emas, balki fikrlash jarayoni va g'oyaning originalligini ham hisobga oluvchi mezonlarni joriy qilish;

❖sinfda xatolardan qo'rqmaslik va erkin fikr bildirish madaniyatini shakllantiruvchi psixologik muhit yaratish.

5. XULOSA

O'tkazilgan tadqiqot boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish mumkin va zarur ekanligini, bunda muammoli ta'lim, loyihalash metodi, o'yin texnologiyalari, ochiq turdagi topshiriqlar va beyinstorming kabi metodlarning majmuali qo'llanilishi yuqori samara berishini tasdiqladi. Tajriba guruhida kreativlik indeksining 59,6 foizga o'sishi, nazorat guruhida esa atigi 12,4 foizga o'sishi ushbu metodlar tizimining ilmiy va amaliy jihatdan asoslanganligini ko'rsatadi.

Kelgusi tadqiqotlar uchun kreativ fikrlashni rivojlantirishning uzoq muddatli (bir necha yillik) samaradorligini o'rganish, raqamli ta'lim texnologiyalari (masalan, ta'limiy o'yinlar, dasturlash asoslari) ning ijodiy tafakkurga ta'sirini alohida tahlil qilish, shuningdek turli fanlar (matematika, ona tili, tabiatshunoslik) kesimida kreativlikni rivojlantirish metodikasining o'ziga xos xususiyatlarini chuqurroq o'rganish istiqbolli yo'nalishlar sifatida belgilandi.

Yakun sifatida ta'kidlash mumkinki, boshlang'ich ta'lim — bu shaxsning butun hayoti davomida ijodiy fikrlash uchun poydevor qo'yiladigan bosqichdir. Shu sababli boshlang'ich sinf o'qituvchilari nafaqat bilim uzatuvchi, balki har bir bolaning o'ziga xos ijodiy salohiyatini kashf etuvchi va rivojlantiruvchi shaxs bo'lishi zarur. Ushbu tadqiqotda taqdim etilgan metodlar tizimi va amaliy tavsiyalar aynan shu maqsadga xizmat qiladi hamda boshlang'ich ta'lim amaliyotchilari uchun qo'llanma sifatida foydali bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Vigotskiy L.S. Voobrazhenie i tvorchestvo v detskom vozraste. — Sankt-Peterburg: SOYUZ, 1997. — 96 b.
2. Guilford J.P. The Nature of Human Intelligence. — New York: McGraw-Hill, 1967. — 538 p.
3. Torrance E.P. Torrance Tests of Creative Thinking: Norms-Technical Manual. — Bensenville: Scholastic Testing Service, 1998.
4. Mavlonova R., Boyxonov N. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi. — Toshkent: O'qituvchi, 2019. — 240 b.
5. Egamberdiyeva N. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy tafakkurni rivojlantirish texnologiyalari. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. — 156 b.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xalq ta'limi tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. — Toshkent, 2022.
7. Xoliqberdiyev B. Boshlang'ich sinflarda o'yin texnologiyalari orqali o'quvchilar tafakkurini rivojlantirish. // Xalq ta'limi jurnali. — 2021. — №4. — B. 45-52.
8. Rean A.A., Bordovskaya N.V., Rozum S.I. Psixologiya i pedagogika. — Sankt-Peterburg: Piter, 2015. — 432 b.
9. Beetlestone F. Creative Learning: Strategies for Classroom Innovation. — London: David Fulton Publishers, 1998. — 128 p.
10. Karimova V. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda loyihalash metodining o'rni. // Pedagogika va psixologiyada innovatsiyalar. — 2020. — №2. — B. 78-85.